

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Lintelo

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

1 december 2011 / rapportnummer 2364-104

1. Oordeel over het MER

De gemeente Aalten stelt een bestemmingsplan op voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Lintelo. Ter ondersteuning van de besluitvorming en vanwege het kaderstellend zijn van het bestemmingsplan voor m.e.r. (beoordelings-)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Aalten is bevoegd gezag in deze procedure.

De Commissie voor de m.e.r.¹ (verder de Commissie) was van oordeel dat het MER² grotendeels de informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De bijbehorende Passende beoordeling bevatte nog onvoldoende specifieke informatie over de aantasting van de natuurlijk kenmerken van de omliggende Natura 2000-gebieden. De gemeente heeft naar aanleiding van het voorlopige oordeel van de Commissie het MER met bijbehorende Passende beoordeling³ aangepast.

De Commissie is van oordeel dat het aangepaste MER voldoende informatie bevat voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan LOG Lintelo.

De Commissie is wel van mening dat het MER/ Passende beoordeling erg ontoegankelijk is. Belangrijke informatie staat niet bij de paragraaf Passende beoordeling maar elders in het MER, gezamenlijk mag deze informatie aangemerkt worden als Passende beoordeling. Verder bevat het MER verkeerde verwijzingen en veel informatie wordt herhaald.

Uit het MER/ de Passende beoordeling blijkt dat de verschillende ontwikkelscenario's op basis van het voornemen ten opzichte van de huidige feitelijke situatie zullen leiden tot een toename van depositie van verzurende/vermestende stoffen op Natura 2000-gebieden. In het MER zijn mitigerende maatregelen genoemd, maar deze worden niet gekwantificeerd. Aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden als gevolg van het bestemmingsplan⁴ is daarmee, op grond van de Passende beoordeling, niet uit te sluiten.

In het volgende hoofdstuk wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt nog een aantal aanbevelingen gedaan voor soortenbescherming en archeologie.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

² PlanMER bestemmingsplan LOG Lintelo Aalten, oktober 2010.

³ PlanMER bestemmingsplan LOG Lintelo Aalten, september 2011.

⁴ De effecten van de wijzigingsbevoegdheden moeten volledig worden meegenomen om effecten van het bestemmingsplan te bepalen. Deze effecten moeten ook worden meegenomen bij de beoordeling voor de Nb-wet.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Natura 2000-gebieden

In het MER blijkt uit de berekeningen van de scenario's dat de activiteiten die met het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, dat deze mogelijk een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden geven. Daarmee zijn significant negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden in het studiegebied niet uitgesloten. In diverse zienswijzen wordt hier eveneens op gewezen. In een Passende beoordeling, als onderdeel van het MER, moet dan onderzocht worden of de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden: Korenburgerveen, Bekendelle, Wooldse Veen en de Natura 2000-gebieden in het aangrenzende deel van Duitsland, worden aangetast.

2.1.1 Toets aan gevoelige soorten en habitattypen

MER

In het MER wordt een algemene conclusie getrokken dat vanwege een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten voor de Natura 2000-gebieden. Volgens de Natuurbeschermingswet moet deze conclusie vervolgens worden onderbouwd met specifieke informatie over de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden. Daarbij is het van belang om na te gaan of de habitattypen en soorten in de Natura 2000-gebieden gevoelig zijn voor stikstof en of er sprake is van een opgave gericht op verbetering/uitbreiding of behoud. Dit is in het MER onvoldoende gedaan.

Aangepast MER

In het aangepaste MER is in de hoofdtekst per Natura 2000-gebied aanvullende informatie opgenomen over de kwaliteit, staat van instandhouding en de gevoeligheid voor stikstofdepositie. Daarmee is de conclusie dat aantasting van natuurlijke kenmerken door een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet is uit te sluiten beter onderbouwd. De basisinformatie is daarmee aanwezig in het MER.

Het effect van de toename van de stikstofdepositie door het LOG voor de gevoelige soorten en habitattypen is niet nader gespecificeerd. Uit het MER/Passende beoordeling kan niet worden afgeleid of nader onderzoek naar de effecten van de geconstateerde verhoging van stikstofdepositie op de specifieke habitattypen in de Natura 2000-gebieden tot de conclusie zou kunnen leiden dat de natuurlijke kenmerken van deze gebieden niet worden aangetast.

2.1.2 Cumulatie

MER

Naast de gevolgen van het LOG, moet in een Passende beoordeling ook worden gekeken naar de effecten van plannen of activiteiten buiten het plangebied, zoals bijvoorbeeld het bestemmingsplan buitengebied Aalten. Mogelijk zijn er ontwikkelingen in de veehouderij buiten het plangebied die zorgen voor een toe- of afname van ammoniakdepositie op de betreffende Natura-2000 gebieden. Bijvoorbeeld verplaatsing dan wel beëindiging van bedrijven die dichtbij de Natura-2000 gebieden zijn gelegen. De Commissie adviseert om hier inzicht in te geven.

Aangepast MER

In het aangepaste MER is nadere informatie opgenomen over generieke beleidsontwikkelingen. Deze generieke informatie geeft geen inzicht in hoeverre concrete activiteiten dichtbij het plangebied samen met de ontwikkelingen in het LOG effecten op de Natura 2000-gebieden kunnen hebben.

De Commissie heeft geen concrete aanwijzingen dat er ontwikkelingen in de directe omgeving zijn die zorgen voor een aanzienlijke afname van ammoniakdepositie op de betreffende Natura-2000 gebieden zodat ook hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat er geen significant negatieve gevolgen in de natuurgebieden kunnen optreden. Wel is bekend dat er ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt⁵ in de omgeving die de conclusie versterken dat er gecumuleerd sprake zal zijn van significant negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden in het studiegebied.

2.1.3 Mitigerende maatregelen

MER

In het MER wordt aangegeven dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om de nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Mitigerende maatregelen mogen niet worden meegenomen bij de afweging of een Passende beoordeling nodig is, omdat de gevolgen van het plan als zodanig moeten worden bekeken. In de Passende beoordeling zelf *kunnen* mitigerende maatregelen wel worden meegenomen. De Commissie adviseert inzicht te geven in de mitigerende maatregelen die mogelijk zijn, en aan te geven wat het effect is van deze maatregelen op de emissie en depositie van stikstof.

Aangepast MER

In het aangepaste MER is geen nadere informatie opgenomen over het effect van mitigerende maatregelen. Het effect van mitigerende maatregelen is geen wettelijke inhoudsvereiste voor een Passende beoordeling en daarmee ook geen essentiële tekortkoming.

2.1.4 Referentiesituatie

Bij het bepalen van de vergelijkings situatie in de Passende beoordeling is het van belang dat de huidige feitelijke situatie zo reëel mogelijk wordt weergegeven. Dit is een vereiste uit de Natuurbeschermingswet. In de Passende beoordeling is voor de berekening van de stikstofdepositie in de huidige situatie uitgegaan van de huidige milieuvergunningen. In het MER is aangegeven dat de feitelijke veebezetting vermoedelijk lager is. Het gevolg van deze benadering is dat de effecten op Natura 2000-gebieden van de mogelijkheden die het nieuw vast te stellen bestemmingsplan biedt zeer waarschijnlijk worden onderschat.

De gemeente heeft echter aangegeven dat ongeveer 10% van de vergunningen niet wordt ingevuld. Veehouderijbedrijven kennen, als normaal onderdeel van het bedrijfsproces, altijd een gemiddelde jaarlijkse onderbezetting ten opzichte van het vergunde aantal dierplaatsen. Er is bijvoorbeeld per jaar een aantal weken leegstand doordat slachtvee wordt afgevoerd en de stallen worden schoongemaakt. Deze functionele leegstand verschilt per diersoort en bedraagt gemiddeld ca. 5 à 10 procent. De Commissie is van mening dat de vergunde situatie de huidige feitelijke situatie naar behoren weergeeft omdat de vergunningen vrijwel in zijn geheel worden gebruikt.

2.2 Samenvatting

MER

De samenvatting geeft een onvolledig en onjuist beeld van de milieueffecten van het voornemen omdat de hiervoor genoemde essentiële informatie ontbreekt. Daarnaast ligt de focus in de samenvatting op algemene milieu-informatie. De Commissie adviseert om in de samenvatting de nadruk te leggen op de effecten van het voornemen/ scenario's en van de mogelijkheden om de effecten te beperken. Deze informatie is van belang voor besluitvormers en belanghebbenden, die zich mogelijk vooral zullen baseren op de samenvatting.

Aanvulling

De samenvatting is volledig herzien. De Commissie is van mening dat de samenvatting een goede afspiegeling vormt van het MER.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De volgende opmerkingen hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Soortenbescherming

MER

Uit het MER blijkt dat gebruik is gemaakt van een indicatieve aanduiding op de website van het Natuurloket. Met de bij het Natuurloket aan te vragen data kan meteen bepaald worden welke soorten daadwerkelijk in het gebied voorkomen, en is de verspreiding daarvan meer in detail aan te geven. De Commissie adviseert om deze detailinformatie te betrekken bij de vaststelling van het bestemmingsplan zodat aannemelijk gemaakt kan worden dat de Flora- en faunawet de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat. Dit is met name van belang omdat er mogelijk rode lijstsoorten in het plangebied aanwezig zijn.

Aangepast MER

In de aanvulling zijn de data van het Natuurloket opgenomen.

De Commissie adviseert om aan de hand van een veldonderzoek bij een concrete bouw-aanvraag nader in te gaan op de soortenbescherming.

3.2 Archeologie

Ten behoeve van de toekomstige ontwikkeling van het LOG is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. In het MER wordt aangegeven dat het onderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied verschillende arealen aan te wijzen zijn met uiteenlopende archeologische verwachtingswaarden voor de diverse perioden. Hierbij werd vastgesteld dat het plangebied een middelhoge en hoge archeologische verwachting heeft in de noordelijke en middenzone en een lage en middelhoge verwachting in de zuidelijke zone⁶.

In het MER is vervolgens geen verdere vertaalslag gemaakt wat dit precies betekent voor de bouwblokken van bestaande veehouderij bedrijven en de twee nieuwvestigingen. Ook is in gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde geen indicatie gegeven over welke archeologische restanten te verwachten zijn op basis van het tijdperk.

De Commissie adviseert om bij in het bestemmingsplan per bouwblok aan te geven wat de verwachtingswaarde is en over welke periode het gaat bij gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

---

⁶ De Commissie wijst er op dat de legenda ontbreekt bij de kaart in bijlage 16 waarop de verwachtingswaarden worden weergegeven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalten

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Aalten

Besluit: vaststellen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14;
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling.

Activiteit: het bestemmingsplan is kaderstellend voor de ontwikkeling van intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Aalten Vooruit en De Band op 6 januari 2010;
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 23 december 2009;
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 25 februari 2010;
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 17 december 2010;
voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 24 februari 2011;
kennisgeving aanvulling op het MER in Staatscourant van: 5 oktober 2011;
ter inzage legging aanvulling op het MER: 7 oktober 2011;
aanvraag toetsingsadvies aanvulling op het MER bij de Commissie: 28 september 2011;
toetsingsadvies uitgebracht: 1 december 2011.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

Ir. W.H.A.M. Keijsers
Drs. R.J.M. Kleijberg
Drs. J.P. Siedsma (werkgroepsecretaris)
Ing. I. Spapens- Reijnders
M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt

tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- PlanMER bestemmingsplan LOG Lintelo, SRE Milieudienst, oktober 2010;
- Bestemmingsplan LOG Lintelo, SAB Arnhem, 30 november 2010;
- Beeldkwaliteitplan LOG Lintelo, SAB Arnhem, 10 november 2010;
- PlanMER Bestemmingsplan LOG Lintelo (aanvulling), SRE Milieudienst, september 2011;
- Bestemmingsplan LOG Lintelo, SAB Arnhem, september 2011.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 17 november 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Lintelo en de aanvulling daarop

De gemeente Aalten stelt een bestemmingsplan op voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Lintelo. Ter ondersteuning van de besluitvorming en vanwege het kaderstellend zijn van het bestemmingsplan voor m.e.r. (beoordelings-)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Aalten is bevoegd gezag in deze procedure.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3213-9

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

